

Skyld, sorg
og håp
- om å leve
med sår

Sandefjord 28.09

KoRus Sør 2017

Mine bøker om temaene

Tilgivelse Universitetsforlaget 1999

Skyld Verbum 2005

Forsoning etter krenkelser Fagbokforlaget 2009

Voldens ansikter Cappelen Damm 2014 (en dialog med Yngve Hammerlin)

Forsoning etter krenkelseser

- ▶ Tre fedre som aldri innrømmet og tok ansvar for sin voldsbruk mot ektefeller og barn
- ▶ Tre sønner som har en fortelling om hvordan det er mulig å forsone seg med en slik oppvekst

Bjørn

- ▶ Historien om Bjørn:
- ▶ Vokste opp på en isolert heigård med en ekstremt voldelig far. Moren døde etter mishandling.
- ▶ Bjørn forteller at mange visste om forholdene i hjemmet, men ingen grep inn.
- ▶ 16 år gammel drepte han sin far og sonde 4 år i fengsel.

Fengselet

- ▶ ”Fengselet reddet meg”.
- ▶ ”Han (en eldre medfange) tok over omsorgen for meg”
- ▶ ”Jeg vil ikke leve i et samfunn som godtar at en sønn dreper sin far med forsett.”

Ikke tilgi

- ▶ Bjørn: ”Men kan jeg tilgi det han gjorde mot meg som 5-åring? Jeg kan i hvert fall ikke tilgi ham for det han gjorde mot mor mi. Men jeg kan forstå bakgrunnen for det, og til en viss grad forklare, men ikke akseptere. Han er også to personer. Han er den voksne, brutale, og han er det lille barnet som vokste opp under forferdelige forhold.”

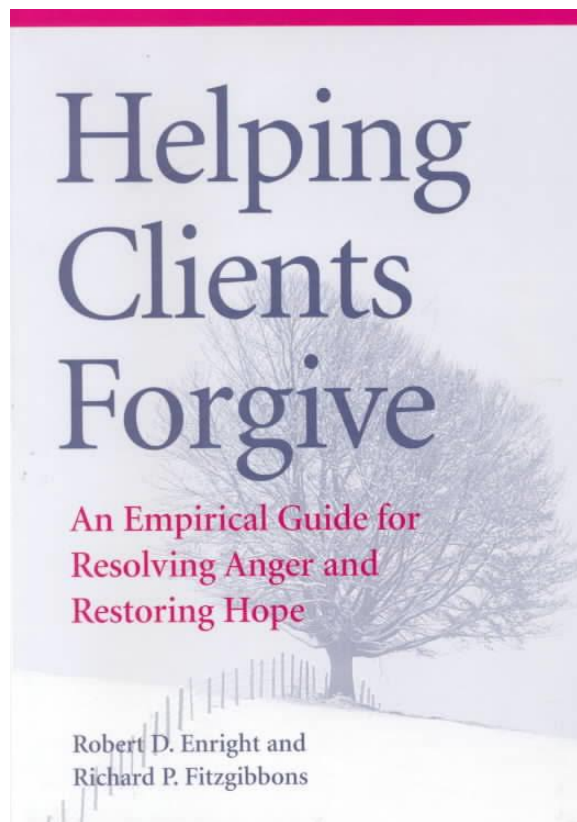
Forson seg med sin historie

- ▶ Bjørn: ”Løftingen, treningen er en vesentlig grunn til at jeg har klart meg. Det er tøft å sitte inne, ikke sant? Når du blir fysisk sterk, blir du tryggere. 205 i benken, 300 i knebøy. Når du har kreftene, blir i hvert fall jeg roligere. Det er ikke bare det å være sterk, men jeg elsker å løfte vektene, kjenne jernet.”
- ▶ Om å forson seg med å være mann og far.
- ▶ Om å forson seg med sin egen historie

Forsoning som prosess

- ▶ Forsoning er en prosess, ikke bare et sluttresultat.
- ▶ Første fase i en forsoningsprosess er refleksiv: det handler om å forsones seg selv med det som skjedde.
- ▶ Andre fase i en forsoningsprosess kjennetegnes av ”reframing” - av å bytte ut fiendebilder med menneskebilder.
- ▶ Tredje fase i en forsoningsprosess er relasjonell om skjer mellom parter som var i konflikt, men som nå gjenopptar et samliv.
- ▶ Det er naivt å tro at alle kan nå denne tredje fasen. Likevel kan det være tale om forsoning.

Tilgivelse som Terapi?

Ordet forsoning

- ▶ Reconciliation - komme til enighet - sette konsilet på nytt.
- ▶ Forsoning - en prosess der noe som er gått ”i sunn”, blir reparert.
- ▶ Soning har tradisjonelt funnet sted i to kontekster: I kulten og i rettvesenet.

Sørge seg fri

- ▶ Soning som sorg
- ▶ Soning som bot og gjøre-godt-igjen-handlinger
- ▶ Soning som frigjørende praksis
- ▶ Dere er ledsagere for mennesker i sorg

Person og gjerning

- ▶ Forteller CV-en sannheten om meg?
- ▶ Fordelen med læren om en sjel var at det hersket enighet om at alle mennesker har noe felles som ikke fanges opp av en CV

Diagnoser og menneskesyn

- ▶ Kunsten å bruke diagnoser riktig - som hjelpemidler til erfaringsoverlevering.
- ▶ Diagnoser kan være bærere av håpløshet.
- ▶ Charlotte Mathiassen: “Fanget i Tilværelsen”
København Universitet 2004

Axel Honneth 1949

Anerkjennelsens filosofi

Anerkjennelsens tre former:

- ▶ Anerkjennelse som kjærlighet
- ▶ Anerkjennelse som rett (respekt)
- ▶ Anerkjennelse som solidaritet (forventning om ytelse)

Krenkelse

- ▶ Honneth: Det motsatte av anerkjennelse er krenkelse

Håpets filosofi

- ▶ Det finnes ikke håpløse mennesker. Det finnes ikke monstre.
- ▶ Håpet som er til å hente styrke fra.
- ▶ Ernst Bloch og Jürgen Moltmann: Håpet om forandring, forandrer!

